

Az iskolai agresszió kezelése a Partners Hungary megközelítésében: lehetséges megoldások intézményvezetők és pedagógusok számára

Az iskolai agresszió háttere

Az iskolai agresszió különféle képpen jelenik meg az egyes intézményekben, ám egyre nagyobb kihívást jelent tanárok, diákok, szülők és iskolai szakemberek számára.

Milyen formában jelentkeznek leggyakrabban?

- **Fegyelmezési problémák**
- **Kortárs bántalmazás**
- **Kiközösítés**

A jelenség nem hagyható figyelmen kívül, ma már szinte minden iskola érintett valamilyen formában.

Mit mutatnak a számok?

- Nemzetközi felmérések szerint **minden harmadik diák érintetté** válik az iskolai agresszió valamely formájában.
- **A diákok 21%-a nem mindig érzi magát biztonságban** az iskolai környezetben,
- és mintegy **80%-uk nem érzi magát megbecsülve** diáktársai és tanárai által. *(Partnerség az Iskolai Agresszió Ellen 2017-es felmérése)*

Milyen lehetséges következményekkel kell számolni?

- Megnehezíti a tanárok, diákok és szülei mindennapjait.
- A feszült helyzetekkel járó harag és szégyen ellehetetleníti a tanulást és a tanítást. Meghiúsítja az eredményes tudás átadást.
- **Megfelelő eszközök nélkül a feszültség egyre nő, és tehetetlenség agresszióba fordulhat.**
- Intők, fegyelmik, iskolaváltás,- akár többször is,- mely érintheti azt is, aki elszenvedti az agressziót és azt is, aki okozza.
- Így a folyamat az egész közösség (diák, család, iskolai közeg) életére hatással van.
- Az érintettek még évtizedek múltán is hordozzák magukban ennek következményeit. Hosszú távon kihat boldogulásukra, életminőségükre.

Mit érdemes tudnunk a jelenség hátteréről?

A konfliktusok és az agresszió az emberi viselkedés természetes velejárói. Az, hogy hogyan kezeljük őket, meghatározza az iskola légkörét, a tanítás eredményességét.

**Ha jól sikerül rendezni a konfliktusokat,
tanár és diák együttműködő partnerekké válnak a tanulásban.**

Milyen ára van a kezeletlen konfliktusoknak?

- A vitában állók már csak egymás **különbségeire fókuszálnak**, a hasonlót meg sem hallják
- A **viták idővel elmérgesednek**, akár robbanásig fokozódnak, egy idő után a másik megsemmisítése a cél
- Valódi párbeszéd helyett **pozícióharc** alakul ki
- A felek kapcsolata akár **helyrehozhatatlanul megromolhat**

Milyen haszna van a jól megoldott konfliktusoknak?

- **Megerősítik a közösséget:** „együtt ezt is megoldjuk”
- Lehetőséget teremtenek egy **jobb együttműködés** kereteinek kialakítására
- Olyan **új erőforrásokra, megoldásokra** bukkanhatunk, amelyekről nem is tudtunk
- **Tanulási lehetőségként** szolgálnak a résztvevők számára

A jelenség megelőzhető. A megoldás kulcsa a jó konfliktuskezelés.

Mit tehet Ön intézményvezetőként/ pedagógusként az iskolákban jelen lévő nehéz társas helyzetek megoldásáért? Milyen lehetőségei vannak?

A tapasztalatok alapján összegyűjtöttünk lehetőségeket, ajánlásokat:

1. **Lássuk meg a problémát**, hiszen az agresszió minden közösségben felütheti a fejét.
2. **Tudjunk meg többet.** Akkor tudunk hatékonyan fellépni az agresszióval és a zaklatással szemben, ha ismerjük annak természetét
3. **Köteleződjünk el a változtatás mellett.** A büntetések csak ideig-óráig működnek. A bevonáson és együttműködésen alapuló módszertanok azonban idővel valódi változást hoznak.
4. **Fogjunk össze!** Találjuk meg azokat a kollégákat, tevékeny szülőket, változásra vágyó diákokat, akikkel közösen haladhatunk.
5. **Hívjunk szakembert!** A Partners Hungary Alapítvány 20 éve foglalkozik olyan módszerekkel, amelyek a közösségek közti és a közösségeken belüli együttműködést segítik. Sokféle szintéren, sokszínű közösségekkel dolgozik, mindig a legkorszerűbb és leginkább célravezető módszertanokkal.

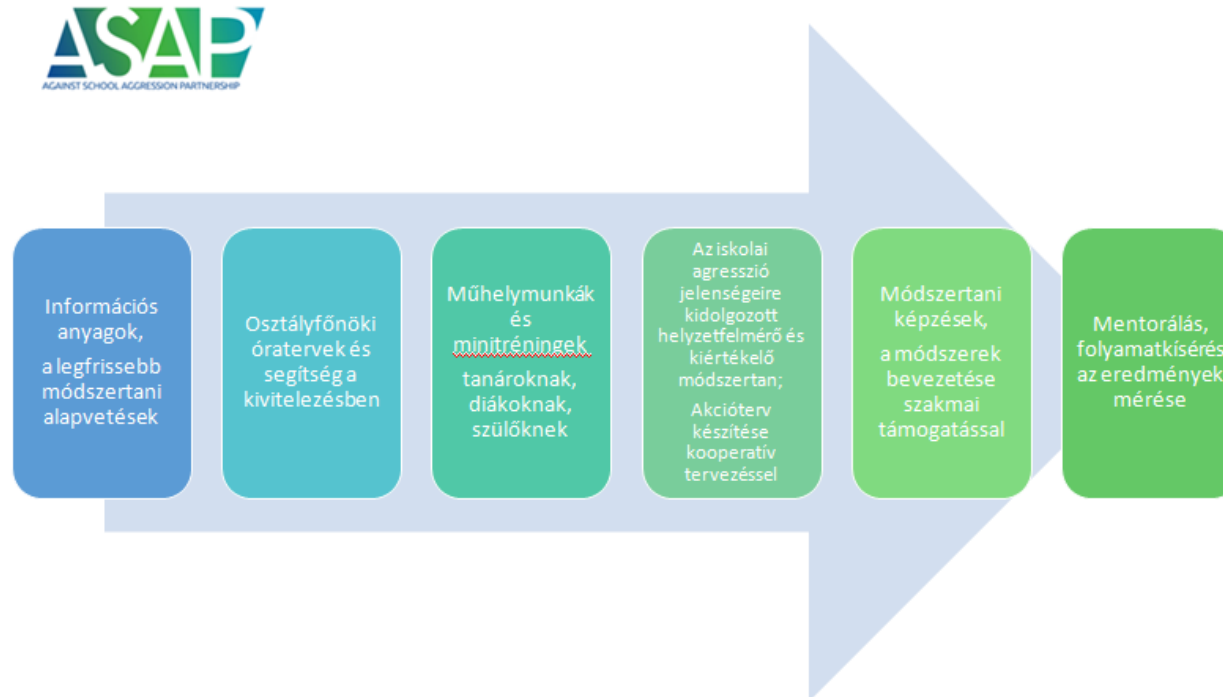
Van-e olyan biztos módszer, amivel megelőzhető?

- Az óvodai és iskolai agresszió legjobb kezelése a megelőzés.
- A megelőzés kulcsa az erős közösség, ahol közösen kialakított szabályok alapján működik az egyéni és a közös felelősségvállalás.
- Ennek kialakítására kínál programokat az alapítvány: óvodától a középiskoláig, 3-18 éves korig. Szülők és a tanárok részére egyaránt kínál megoldásokat.
- Jelenleg Magyarországon 9 intézménnyel dolgozunk együtt, melyben ugyanolyan arányban találunk óvodákat, általános,- és középiskolákat is.

Alapítványunk kipróbált és bevált módszereket kínál Önöknek, melyek egy közös munkafolyamatban látványos eredményeket hoznak.

Mit nyújt Önnek a Partners Hungary Alapítvány programja?

- Változatos, egymást támogató módszerek, tiszta keretekkel, személyre szabott megoldásokkal.
- Bevonjuk az érintetteket, és aktívan részt vesznek a megvalósításban, így biztosítva a sikert.
- Tapasztalatok szerint az elemek egymásra épülve, folyamatban fejtik ki igazán hatásukat, de a program elméleti és módszertani elemei egyenként is használhatók.

Programunk tartalmazza a Digitális Gyermekvédelmi Stratégiában javasolt módszereket.

Tegyünk együtt azért, hogy az iskola jó hangulatú és inspiráló helyként, valóban a tanulást szolgálja! Keresse Bacsó Flórárt a 70 3130406 -os telefonszámon vagy a bacsof@partnershungary.hu e-mail címen. Fogjunk össze a boldogabb óvodákért, iskolákért!

Melyek a modellprogram elemei és hogyan vehetem őket igénybe?

A következő, pedagógusoknak és iskolai szakembereknek készült áttekintőnkől megtudhatja:

- melyek a Partnerség az Agresszió Ellen program elemei,
- hogyan kapcsolódnak a programelemek egymáshoz,
- milyen előfeltételekre, információkra, erőforrásokra van szükség az elemek megvalósításához.

Az előkészítő lépések meghatározása személyes konzultációt igényel. A konzultáció során az iskola vezetésével közösen határozzuk meg a műhelymunkák számát, ütemezését, a bevontak körét, azaz a program elem szakértői humán erőforrás igényét. A szolgáltatási elemre vonatkozó díjazás az iskola méretétől az előkészítő munkálatok mennyiségétől függ.

Információs anyagok, a legfrissebb módszertani alapvetések

- Nemzeti riport az iskolai agresszió magyarországi helyzetéről – „Partnerség az iskolai agresszió ellen” program – **ingyenes**
- A „Partnerség az iskolai agresszió ellen” modellprogram koncepciója és leírása – **ingyenes**
- Elméleti alapvetések – Összefoglaló az iskolai agresszió és bántalmazás típusairól, elsősorban tanároknak – **ingyenes**

Osztályfőnöki óratervek és segítség a kivitelezésben

- Az osztályfőnököknek kiemelt szerepe van az osztály légkörének formálásában. Az osztályfőnöki óravázlatok abban segítenek, hogy a nehéz társas helyzeteket (pl.: a kortárs bántalmazás, kiközösítés) saját élményű gyakorlatokkal tudja bevinni az osztályába. **Az óravázlatok ingyen hozzáférhetőek.** Alkalmazásuknak nincs előfeltétele, de az osztályfőnökök téma iránti elköteleződés és pszichológiai alapismeretek elengedhetetlen.
- Ezért **javasoljuk, hogy az órák megtartása előtt, az osztályfőnökök vegyenek részt az óravázlatokat feldolgozó műhelymunkánkon.** Foglalkozásunk során alapvető tréningmódszerek, resztoratív technikákból áttemelt eszközök kapnak helyet, és saját élményen keresztül válik érzékletessé az módszerek szemléletformáló ereje.

Műhelymunkák és minitréningek tanároknak, diákoknak, szülőknek

Minitréningek és műhelymunkák: ismereteket és sajátélményt átadó 2-6 órás, interaktív képzések tanároknak, diákoknak, szülőknek a program témájához kapcsolódó tartalmakból:

- A hatékony kommunikáció alapelemei
- Hogyan tudom egymástól megkülönböztetni az iskolai agresszió jelenségeit, és hogyan tehetek ellenük?
- A konfliktuskezelés alapjai
- Agressziókezelési technikák
- A megbeszéléseket támogató facilitációs technikák
- Bevezetés a tanulást segítő, fejlődés fókuszú megközelítésbe (growth mindset)
- A változásmenedzsment alappillérei
- A hatékony szülői értekezlet kulcsai

A minitréningeket első sorban a diagnózis illetve az az alapján elkészített akció tervhez illeszkedően kínáljuk, de önálló mini továbbképzésként is megvalósíthatóak. A szolgáltatás költsége a képzések számától és a résztvevők létszámától függ.

A műhelymunkák elindítását minimum egy személyes konzultáció kell, hogy megelőzze, a foglalkozások számának és témáinak meghatározása érdekében.

Az iskolai agresszió jelenségeire kidolgozott helyzetfelmérő és kiértékelő módszertan;

Akcióterv készítése kooperatív tervezéssel

Helyzetfelmérés, helyzetelemzés:

1. A helyzetfelmérést előkészítő érzékenyítő foglalkozás diákok, tanárok és szülők számára
2. A diákok, szülők tanárok és egyéb iskolai alkalmazottak egyéni tapasztalatait és véleményét mérő, online kérdőíves felmérés
3. A felmérés kiértékelése, összefoglaló diagnózis felállítása.

A helyzetfelmérés alapját képező kérdőívek (szülői, diák, tanári) ingyen hozzáférhetőek. Alkalmazásuk sikerének kulcsa a kérdőívet kitöltők megfelelő tájékoztatása és érzékenyítése. Az előkészítő lépések meghatározása személyes konzultációt igényel. A konzultáció során az iskola vezetésével közösen határozzuk meg a műhelymunkák számát, ütemezését, a bevontak körét, azaz a program elem szakértői humánerőforrás igényét. A szolgáltatási elemre vonatkozó díjazás az iskola méretétől az előkészítő munkálatok mennyiségétől függ. **A kérdőívek kiértékeléséhez statisztikai jártasság szükséges, amelyet a szolgáltatási elem költsége tartalmaz.**

Akcióterv készítése kooperatív tervezéssel: A helyzetfelmérés alapján, az érintettek (pedagógusok, intézményvezetők és segítő szakemberek) bevonásával zajló, tervező műhelymunka-sorozat, amelyet facilitátor vezet. A tervező folyamat kimenete egy akcióterv, amely:

- konkrét tevékenységeket (képzéseket, műhelymunkákat, elvárt eredményeket) fogalmaz meg,
- reagál a diagnózisban felszínre került probléma területek prioritásaira és az intézmény adottságaira és lehetőségeire. A kooperatív folyamat egyben a potenciális megvalósítók elköteleződését is szolgálja.

A szolgáltatás költsége függ az intézmény nagyságától, illetve az intézményi diagnózisban feltárt probléma területek komplexitásától. A szolgáltatás előfeltétele egy iskolai agressziót és iskolai klímát felmérő helyzetértékelés/ diagnózis elkészítése.

Képzések,
a módszerek bevezetése szakmai támogatással

2. Minitréningek és műhelymunkák: lásd az 5. oldalon
3. Képzések: pedagógusoknak, diákoknak, iskolai szakembereknek, illetve szülőknek nyújtott képzéseinek mindegyike hozzájárul az iskolai konfliktusok helyes kezeléséhez és az agresszió megelőzéséhez. A képzések többsége a pedagógiai továbbképzési rendszer engedélyezett (kredit pontot érő) képzés.

Pedagógiai továbbképzési rendszerben engedélyezett képzéseink:

- Mediációs képzés 3 modulban a hatékony iskolai konfliktuskezelésért (általános iskolák és középiskolák pedagógusai részére)
- Mediáció kisgyermekkel (óvodapedagógusok és tanítók részére): sikeres együttműködés konfliktushelyzetekben, már a legkisebbekkel is!
- Bevezetés a Lépésről lépésre programba (általános iskolák pedagógusai részére)
- Kooperatív tanulás, Lépésről lépésre módszertannal (általános iskolák pedagógusai részére)
- Bevezetés a Lépésről lépésre óvodai nevelési programba (óvoda pedagógusok részére)
- Differenciált tanulásszervezés lépésről lépésre (kisiskolai pedagógusok részére)

Nem akkreditált, felnőttképzési törvény hatálya alá tartozó képzéseink:

- Szülők az óvodában/ szülők az iskolában (HSCL) képzés: hogyan tudom bevonni a szülőket gyermekük iskolai életébe, hogy valós párbeszéddel, közösen dolgozzunk?
- A resztoratív technikák egyrészt a mindennapok során közösséget építenek. Másrészt pedig, iskolai incidensek során abban segítenek, hogy az érintettek bevonásával közösen térképezzük fel, mi történt, az kiket és hogyan érintett, illetve mit tehetünk, hogy a kibillent egyensúly helyreálljon. Az elkövető valódi lehetőséget kap arra, hogy szembesüljön tettei következményével, és kirekesztés helyett egy, a közösséget segítő megoldás részese, cselekvője legyen.
- Krízisintervenció, avagy mit hogyan segítsünk jól a legnehezebb, akut helyzetekben?
- Persona Doll módszerünk az előítéletek és emberi különbségeink kezelésében segít óvodás és kisiskolás korban. Hiszen mindannyian mások vagyunk, és ez így nagyszerű.
- Tanítani a taníthatatlant – élménypedagógiai alapok
- Kortárs mediáció felső tagozatosoknak és középiskolásoknak: eszközt adunk a diákok kezébe, hogy saját konfliktusaikat hatékonyan, agresszió nélkül tudják megoldani.

Az egyes képzések megrendelhetőek egyenként, nem a programhoz kapcsolódóan is. A szolgáltatás költsége a képzések számától és a résztvevők létszámától függ.

Mentorálás, folyamatkísérés, eredmények mérése

Mentorálás: Minden változás feszültséggel jár. Az általunk nyújtott mentorálás segít beépíteni az képzéseken megszerzett tudást a napi gyakorlatba, emellett oldja a változások generálta belső ellenállásokat. A módszert önállóan és az iskolai agresszió program keretében is kínáljuk. **A szolgáltatást az iskolai agresszió program részeként kínáljuk, az a mentorálás gyakoriságára és intenzitására vonatkozó információk az akcióterv része, így egyedi költséggel bír.**

WANDA esetmegbeszélő pedagógusok számára, óvodától középiskoláig: **Napjainkban a kiégés, a motivációvesztés az egyik legsűrűbben visszatérő rizikófaktor a pedagógusok körében. Ez az esetmegbeszélő erre a problémára kínál újszerű megoldást, könnyen alkalmazható, átvehető módszerrel.**

Az esetmegbeszélés során a résztvevők külső nézőpontokkal gazdagodnak, ez segíti őket abban, hogy megértsék a probléma forrását, és egyben megtalálják az utat saját új megoldásaikhoz. Képesek lesznek nézőpontot váltani a módszer és a benne résztvevők segítségével. Megismerik az esetek mögött húzódó szándékokat, érzéseket, motivációkat. El tudnak távolodni a problémától és így könnyebben találhatnak rá saját

megoldásaikra a többiek aktív hozzájárulásával. A folyamat során kreatív eszközöket alkalmazunk, amely segít kilépni a megszokott gondolati keretek közül, átlendíthet az elakadáson. **A végeredmény: felszabadult együttgondolkodás, felemelő erő, és jelentős személyes fejlődés, előrelépés.**

Nem szükséges semmilyen előzetes feltételnek, előkészítő lépésnek megelőzni egy WANDA ülést vagy fejlesztési sorozat elindítását. A költség vonzat a tantestület nagysága és a fejlesztési sorozat hosszától függ. A módszert önállóan és az iskolai agresszió program keretében is kínáljuk. Megvalósításának költsége függ a fejlesztési folyamatba érintettek számától és a folyamat hosszától.

A folyamat eredményeinek mérése: Most Significant Change módszerünkkel a program során elért legjelentősebb változásokat mérjük. Módszerünk nem csak a program végén, hanem a folyamat közben is megmutatja, jó irányba haladunk-e, szükséges-e változtatnunk az elemeken.

Intézményen belüli fejlesztői munkacsoportok létrehozása és támogatása: belső munkacsoport támogatja az intézményen belül az új módszerek beépülését a fejlesztő munka összehangolását.

Kérjen időpontot személyes konzultációra, szeretettel várjuk!

Bacsó Flóra

70 3130406

bacsof@partnershungary.hu